

Einduitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2023-0305

(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter, mr. dr. M.D.H. Nelemans, prof. mr. drs. M.L. Hendrikse, mr. J. van der Groen, mr. dr. S.O.H. Bakkerus, leden en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Datum uitspraak	18 april 2023
Klacht van	De consument
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering toegewezen
Bijlage	Bijlage 3 van het rapport Onderzoek alternatieve referentierente doorlopend consumptief krediet 23 februari 2023, van dr. ir. R. Lord en prof. dr. A.M.H. Slager RBA.

Samenvatting

Wijziging rente Flexibel Hypotheek Krediet (FHK). De consument vordert compensatie voor te veel betaalde rente. De commissie heeft in een tussenuitspraak geoordeeld dat de consument mag verwachten dat de rente op haar FHK gedurende de looptijd in de pas zal blijven met de relevante marktrente en heeft partijen in de gelegenheid gesteld om overeenstemming te bereiken over een geschikte maatstaf voor het bepalen van de relevante marktrente. Partijen zijn het niet eens geworden over een geschikte maatstaf en om die reden heeft de commissie in een volgende tussenuitspraak bepaald dat onderzoek moet worden gedaan door onafhankelijke deskundigen. In overleg met partijen heeft de commissie een tweetal deskundigen gevraagd om onderzoek te doen naar de gemiddelde rente op doorlopende kredieten bestemd voor huiseigenaren, waarbij op grond van de overeenkomst aan de kredietverstrekker een hypothecaire zekerheid dient te worden verstrekt en aan te geven of en zo ja welke publiek beschikbare rentereeksen in aanmerking komen als relevante marktrente (benchmark). Ook hebben deze deskundigen onderzoek gedaan naar een alternatieve referentierente voor doorlopend consumptief krediet per mei 2022, omdat DNB per mei 2022 is gestopt met het publiceren van de rentereeks op doorlopend consumptief krediet. De deskundigen hebben twee rapporten opgesteld en de commissie heeft partijen in de gelegenheid gesteld op beide deskundigenrapporten te reageren. Daarna heeft een digitale mondelinge behandeling plaatsgevonden. De commissie volgt de conclusies van de deskundigen en kiest de marktrente voor regulier doorlopend consumptief krediet als referentierente voor de FHK. De waarde van het verlenen van hypothecaire zekerheid wordt bepaald door een op- of afslag te hanteren ten opzichte van deze marktrente. Deze op- of afslag dient te worden bepaald door de contractrente te vergelijken met de marktrente voor doorlopend consumptief krediet zoals die gold op het moment van afsluiten van het krediet. Als referentierente doorlopend consumptief krediet geldt in de periode tot juni 2010 de CBS-rentereeks met een aftrek van 0,91 procentpunt.

In de periode van 1 juni 2010 tot 1 mei 2022 geldt als referentierente de rentereeks op doorlopend consumptief krediet zoals De Nederlandse Bank (DNB) die heeft gepubliceerd. Voor de periode vanaf 1 mei 2022 tot heden kiest de commissie de (variabele) rente op nieuwe woninghypotheken zoals DNB die publiceert met een opslag van 5,28 procentpunt als referentierente.

De bank moet voor deze consument de verschuldigde rente opnieuw berekenen aan de hand van deze referentierentes en de te veel betaalde rente terugbetalen.

Deze einduitspraak hangt samen met de tussenuitspraak van 9 juli 2021, gepubliceerd onder nummer 2021-0633A en de tussenuitspraak van 4 mei 2022, gepubliceerd onder nummer 2022-0367A.

I. Procedure

- I.1 De commissie heeft in deze zaak op 9 juli 2021 en 4 mei 2022 een tussenuitspraak gedaan. Deze tussenuitspraken zijn gepubliceerd onder de nummers 2021-0633A en 2022-0367A. De commissie verwijst daarnaar voor het verloop van de procedure tot 4 mei 2022.
- I.2 In opdracht van Kifid en met instemming van de consument en de bank hebben twee onafhankelijk deskundigen, de heren dr. ir. R. Lord en prof. dr. A.M.H. Slager RBA (hierna: de deskundigen), onderzocht welke publiek beschikbare rentereeks(en) in de periode 2001 tot heden in aanmerking komen als relevante marktrente. Daarbij heeft de commissie gevraagd om aan te geven welke rol en betekenis de vestiging van hypothecaire zekerheid heeft bij het vaststellen van een passende en relevante marktrente. De deskundigen hebben op 13 februari 2023 hun rapport *Onderzoek referentierente doorlopend consumptief krediet met hypothecaire zekerheid* opgeleverd.¹
- I.3 Op 5 februari 2020 heeft de Commissie van Beroep van Kifid geoordeeld dat consumenten mogen verwachten dat de rente op hun doorlopend krediet gedurende de looptijd in de pas zal blijven met de relevante marktrente. Als referentie voor de relevante marktrente geldt vanaf 1 juni 2010 de rentereeks zoals De Nederlandse Bank (DNB) die publiceert. Voor de periode van 1 januari 1998 tot 1 juni 2010 dient de CBS-rentereeks gecorrigeerd met 0,91 procentpunt als referentie voor de relevante marktrente.² DNB is na 1 april 2022 gestopt met het publiceren van de rentereeks voor doorlopend consumptief krediet.

¹ Het rapport *Onderzoek referentierente doorlopend consumptief krediet met hypothecaire zekerheid* kan worden nagelezen op de website www.kifid.nl, uitsprakenregister, nummer 2023-0305A.

² Zie uitspraak CvB 2019-005B, te vinden op de website www.kifid.nl.

Dit heeft de vraag opgeroepen welke publiek beschikbare rentereeks kredietverstrekkers vanaf mei 2022 als referentierente moeten gebruiken bij het berekenen van mogelijk te veel betaalde rente op een doorlopend krediet met variabele rente. Meerdere kredietverstrekkers hebben Kifid hierover benaderd. In reactie hierop heeft Kifid kenbaar gemaakt bereid te zijn te inventariseren welke ideeën er leven bij kredietverstrekkers en consumentenorganisaties over een alternatief voor de referentierentereeks van DNB, nu deze sinds 1 april 2022 niet meer publiek beschikbaar is. De deskundigen zijn bereid gevonden om onder leiding van de voorzitter van de Geschillencommissie en directeur van Kifid, het gesprek aan te gaan met meerdere kredietverstrekkers en twee consumentenorganisaties. Aan de hand van deze gesprekken hebben de deskundigen de mogelijkheden om tot een alternatieve referentierente te komen geïnventariseerd en op verschillende criteria beoordeeld. De deskundigen hebben op 23 februari 2023 hun visie op een alternatief voor de DNB-rentereeks vanaf mei 2022 neergelegd in het rapport Onderzoek alternatieve referentierente doorlopend consumptief krediet.³ Dit rapport wordt in deze einduitspraak betrokken.

- I.4 Vervolgens heeft de commissie de consument en de bank in de gelegenheid gesteld om op beide deskundigenrapporten te reageren. Beide partijen hebben kenbaar gemaakt geen opmerkingen te hebben.
- I.5 Op 31 maart 2023 heeft een digitale mondelinge behandeling plaatsgevonden. Bij de digitale mondelinge behandeling was de vertegenwoordiger van de consument, de heer mr. S. Harpman, aanwezig. Namens de bank waren aanwezig de heer [naam], senior business developer en mevrouw mr. C.W.M. Lieverse, advocaat kantoorhoudende te Amsterdam.
- I.6 Aan het begin van de digitale mondelinge behandeling heeft de voorzitter aan partijen kenbaar gemaakt dat de heer Nelemans, commissielid, en mevrouw Lieverse sinds 1 februari 2023 verbonden zijn aan de dezelfde werkgever, te weten de [naam werkgever]. De heer Nelemans bij de [vaksectie 1] en mevrouw Lieverse bij de [vaksectie 2]. De voorzitter heeft partijen gevraagd of zij om die reden een bezwaar hebben tegen de betrokkenheid van de heer Nelemans bij de beoordeling van dit geschil en de mogelijkheid geboden om hierover na te denken. Beide partijen hebben aangegeven geen bezwaar te hebben en de voorzitter heeft de digitale mondelinge behandeling voortgezet.
- I.7 De commissie heeft in de tussenuitspraak van 9 juli 2021 reeds vastgesteld dat de uitspraak in deze procedure bindend is.

³ Het rapport Onderzoek alternatieve referentierente doorlopend consumptief krediet kan worden nagelezen op de website www.kifid.nl, uitsprakenregister, nummer 2023-0305B.

- 1.8 Nadat bekend is geworden dat het rapport ‘Onderzoek alternatieve referentierente doorlopend consumptief krediet’ in deze uitspraak wordt betrokken, is de commissie uitgebreid met de leden mr. J. van der Groen en mr. dr. S.O.H. Bakkerus. Partijen zijn hierover geïnformeerd.

2. Het vervolg van de beoordeling van de klacht

Terugblik op de tussenuitspraken

- 2.1 Bij de tussenuitspraak van 9 juli 2021 heeft de commissie bepaald dat de consument mag verwachten dat de rente op het FHK gedurende de looptijd in de pas blijft met de relevante marktrente. De bank moet daarom het verschil tussen de relevante marktrente en de individuele kredietvergoeding handhaven, zoals dat verschil bij het sluiten van de kredietovereenkomst is gegeven, althans had ervoor moeten zorgen dat dit verschil niet ten nadele van de consument zou wijzigen.
- 2.2 Voor het bepalen van een geschikte maatstaf om de relevante marktrente voor het FHK hebben partijen geen overeenstemming bereikt en om die reden heeft de commissie aan de deskundigen verzocht om onderzoek te doen. De onderzoeksvraag heeft de commissie in overleg met partijen geformuleerd en luidt als volgt:

‘De gemiddelde rente op doorlopende kredieten bestemd voor huiseigenaren waarbij op grond van de overeenkomst aan de kredietverstrekker een hypothecaire zekerheid dient te worden verstrekt en het krediet als doorlopend krediet bij het BKR wordt aangemeld (waarbij in de ABN AMRO kredietovereenkomst weliswaar is opgenomen dat de consument aan de kredietverstrekker een recht van hypotheek verleent, maar dat in de praktijk een hypotheekrecht tweede, derde of vierde etc. in rang voldoende was en dat ABN AMRO in sommige gevallen heeft afgezien van het daadwerkelijk laten vestigen van een hypotheekrecht) in de periode januari 2001 tot heden te onderzoeken en aan te geven welke benchmarks in aanmerking komen als relevante benchmark. Uitgangspunt is dat de benchmarks gebaseerd zijn op (op enig moment) publiek beschikbare informatie.’

Daarbij heeft de commissie verzocht om:

‘bij het verkiezen van de ene benchmark boven de andere als relevante benchmark de voor- en nadelen te benoemen. Kan ingegaan worden op de vraag welke rol en betekenis de vestiging van hypothecaire zekerheid (typisch een recht van hypotheek tweede, derde of vierde, etc. in rang) heeft bij het vaststellen van een passende/relevante benchmark? En: luidt het antwoord op deze vraag anders indien, in concrete gevallen, hypothecaire zekerheid niet daadwerkelijk (goederenrechtelijk) gevestigd is?’

Het vervolg – referentierente FHK en onderzoek deskundigen

- 2.3 De deskundigen hebben hun onderzoek vastgelegd in het rapport Onderzoek referentierente doorlopend consumptief krediet met hypothecaire zekerheid.

Het onderzoek wijst uit dat het FHK qua renteveranderingen het meest lijkt op een regulier doorlopend consumptief krediet met een afslag in de periode dat de datasets overlappen, aldus de deskundigen. Uit het rapport volgt ook dat dit het product is waarmee het FHK een grote mate van gelijkheid vertoont. Verder hebben de deskundigen uit hun analyse kunnen concluderen dat het verlenen van hypothecaire zekerheid invloed heeft op het renteniveau. De deskundigen achten het aannemelijk dat zich dat vertaalt naar een verlagende werking op het rentetarief.

- 2.4 De deskundigen hebben voorts geconcludeerd dat de in het deskundigenrapport (CvB 2019-005C⁴) gestelde relevante marktrente derhalve ook voor dit product het beste als relevante marktrente gebruikt kan worden. Daarbij kan de door de Commissie van Beroep gehanteerde systematiek aangehouden worden waarbij de op- of afslag wordt bepaald door een vergelijking tussen de contractrente bij aanvang en de relevante marktrente voor doorlopend consumptief krediet zoals die op dat moment gold. Op die manier wordt de eventueel verleende hypothecaire zekerheid ook meegewogen. De commissie volgt dit advies van de deskundigen en zal daarom voor het bepalen van de relevante marktrente voor het FHK vasthouden aan de referentierente voor doorlopend consumptief krediet en de door de Commissie van Beroep van Kifid gehanteerde methodiek.

Alternatieve referentierente doorlopend consumptief krediet en onderzoek deskundigen

- 2.5 De Commissie van Beroep van Kifid heeft bepaald dat van 1 januari 1998 tot 1 juni 2010 als referentierente voor doorlopend consumptief krediet de CBS-rentereeks gehanteerd dient te worden, gecorrigeerd met 0,91 procentpunt. Als referentie voor de marktrente wordt vanaf 1 juni 2010 de rentereeks gehanteerd zoals DNB die heeft gepubliceerd. DNB publiceert dit tarief per mei 2022 niet meer omdat de betrouwbaarheid van cijfers niet langer gewaarborgd kon worden. De deskundigen hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een alternatieve referentierente voor doorlopend consumptief krediet per mei 2022. Hiervoor hebben de deskundigen met kredietverstrekkers en consumentenorganisaties gesproken en aan de hand van deze gesprekken hebben zij de mogelijkheden geïnventariseerd en op verschillende (haalbaarheids-)criteria beoordeeld. Uit het rapport van de deskundigen blijkt dat de (variabele) rente op nieuwe woninghypotheken als basis kan dienen voor de nieuwe referentierente op doorlopend consumptief krediet. DNB publiceert dit tarief op haar website.⁵

⁴ Te vinden op de website www.kifid.nl.

⁵ De gemiddelde rente op nieuwe woninghypotheken kan worden gevonden door raadpleging van gegevens die beschikbaar zijn op de website van DNB, Statistieken, Data zoeken, tabel 5.2.7.1, [Data zoeken - DNB](#). Tot en met november 2014 wordt verwezen naar tabel 5.2.7.1, instrument "Woninghypotheken – Totaal", stroomtype "Nieuwe contracten", rentevastperiode "Variabel en <= 1 jaar". Vanaf december 2014 dient dezelfde tabel gehanteerd te worden, echter het instrument "Woninghypotheken – Zuiver nieuwe leningen". Zie ook pagina 16 van het deskundigenrapport.

Ter onderbouwing van dit advies hebben de deskundigen in het rapport opgenomen dat deze rente voldoet aan de door de gesprekspartners gestelde randvoorwaarden, de criteria rondom de bestendigheid, de tijdigheid en het definitieve karakter van de publicatie. Om ervoor te zorgen dat beide DNB-rentereeksen op elkaar aansluiten, dient een opslag van 5,28 procentpunt op de (variabele) rente op nieuwe woninghypotheken te worden gehanteerd. Deze opslag is bepaald door het verschil tussen de twee DNB-reeksen per april 2022. De commissie volgt eveneens dit advies van de deskundigen en oordeelt dat de referentierente op doorlopend consumptief krediet per mei 2022 bepaald dient te worden aan de hand van de DNB-rentereeks (variabele) rente op nieuwe woninghypotheken met een opslag van 5,28 procentpunt.

Tussenconclusie: de referentierente

- 2.6 Het voorgaande leidt tot de beslissing dat de referentierente voor FHK als volgt moet worden bepaald:
- in de periode van 1 maart 2000 tot 1 juni 2010: conform de CBS-rentereeks, maar met een aftrek van 0,91 procentpunt;
 - in de periode van 1 juni 2010 tot 1 mei 2022: conform de DNB-rentereeks, gemiddelde rente op doorlopende kredieten voor consumenten;
 - voor de periode vanaf 1 mei 2022 tot heden: conform de DNB-rentereeks (variabele) rente op nieuwe woninghypotheken, maar met een opslag van 5,28 procentpunt.
- 2.7 De nominale en effectieve referentierente is in het deskundigenrapport opgenomen in Bijlage 3. De commissie verwijst daarnaar en heeft deze bijlage opgenomen als bijlage bij deze uitspraak.

Conclusie

- 2.8 Bovenstaande leidt ertoe dat de bank de door de consument verschuldigde kredietvergoeding vanaf 27 september 2015 opnieuw moet berekenen om die in de pas te houden met de relevante marktrente. Als de relevante marktrente geldt de referentierente voor doorlopend consumptief krediet. De bank dient daarbij het verschil tussen de kredietvergoeding en de referentierente, zoals dit verschil was op aanvangsdatum contract (23 maart 2010), te handhaven gedurende de gehele looptijd van de overeenkomst. De kredietvergoeding moet met redelijke intervallen worden aangepast. De bank zal het bedrag dat de consument te veel heeft betaald aan rente dienen te compenseren. Daarop mag in mindering worden gebracht het bedrag dat de consument minder aan rente heeft betaald dan zij zou hebben betaald indien de kredietvergoeding steeds had meebewogen met de referentierente.

De bank moet ook het nadeel opheffen dat de consument heeft gehad, doordat zij rente heeft moeten betalen over het deel van de hoofdsom dat tijdens de looptijd van het krediet zou zijn afgelost door haar betalingen, indien de bank de betalingen in overeenstemming met de systematiek van de overeenkomst had verwerkt (het rente over rente effect).⁶

3. De beslissing

De commissie beslist dat:

- de bank binnen zes weken na ontvangst van deze uitspraak de kredietvergoeding die de consument aan de bank is verschuldigd in de periode vanaf 27 september 2015 tot aan heden aanpast, zoals in de overweging 2.8 is weergegeven. De uitvoering van de berekening laat de commissie over aan de bank;
- voor zover uit de berekening van de bank volgt dat de consument recht heeft op rentecompensatie dient de bank dit bedrag aan de consument te vergoeden. De bank mag de compensatie in mindering brengen op het uitstaande kredietsaldo;
- de commissie wijst het meer of anders gevorderde af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Kifid als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 1 maand na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

⁶ Zie uitspraken CvB Kifid met de nummers 2019-005B en 2022-0036, en uitspraak GC Kifid 2021-0447, te vinden op www.kifid.nl.

Bijlage – Bijlage 3 van het rapport ‘Onderzoek alternatieve referentierente doorlopend consumptief krediet 23 februari 2023’, van dr. ir. R. Lord en prof. dr. A.M.H. Slager RBA

In onderstaande tabel kan de referentierente gevonden worden vanaf januari 1998 tot en met december 2022. Kanttekening hierbij is dat deze cijfers op 11 februari 2023 van de website van DNB zijn gehaald en de laatste paar percentages zijn mogelijk nog onderhevig aan verandering.

Maand	Effectieve rente	Nominale rente
1998 januari	0,0812	0,0783
1998 februari	0,0809	0,0781
1998 maart	0,0806	0,0777
1998 april	0,0863	0,0831
1998 mei	0,0860	0,0828
1998 juni	0,0816	0,0787
1998 juli	0,0864	0,0832
1998 augustus	0,0842	0,0811
1998 september	0,0844	0,0813
1998 oktober	0,0816	0,0787
1998 november	0,0792	0,0765
1998 december	0,0815	0,0786
1999 januari	0,0779	0,0752
1999 februari	0,0789	0,0762
1999 maart	0,0750	0,0725
1999 april	0,0742	0,0718
1999 mei	0,0723	0,0700
1999 juni	0,0749	0,0724
1999 juli	0,0739	0,0715
1999 augustus	0,0743	0,0719
1999 september	0,0720	0,0697
1999 oktober	0,0738	0,0714
1999 november	0,0744	0,0719
1999 december	0,0743	0,0719
2000 januari	0,0781	0,0754
2000 februari	0,0787	0,0760
2000 maart	0,0804	0,0776
2000 april	0,0785	0,0758
2000 mei	0,0804	0,0776
2000 juni	0,0814	0,0785
2000 juli	0,0830	0,0800
2000 augustus	0,0820	0,0790
2000 september	0,0862	0,0830
2000 oktober	0,0905	0,0870
2000 november	0,0909	0,0873
2000 december	0,0919	0,0882
2001 januari	0,0890	0,0855
2001 februari	0,0885	0,0851
2001 maart	0,0887	0,0853
2001 april	0,0899	0,0864
2001 mei	0,0899	0,0864

2001 juni	0,0895	0,0861
2001 juli	0,0913	0,0877
2001 augustus	0,0911	0,0875
2001 september	0,0907	0,0871
2001 oktober	0,0910	0,0874
2001 november	0,0902	0,0866
2001 december	0,0891	0,0857
2002 januari	0,0904	0,0868
2002 februari	0,0899	0,0864
2002 maart	0,0893	0,0858
2002 april	0,0885	0,0851
2002 mei	0,0883	0,0849
2002 juni	0,0879	0,0845
2002 juli	0,0821	0,0792
2002 augustus	0,0859	0,0827
2002 september	0,0857	0,0825
2002 oktober	0,0861	0,0828
2002 november	0,0852	0,0821
2002 december	0,0861	0,0829
2003 januari	0,0862	0,0830
2003 februari	0,0868	0,0835
2003 maart	0,0840	0,0809
2003 april	0,0833	0,0803
2003 mei	0,0873	0,0840
2003 juni	0,0827	0,0797
2003 juli	0,0831	0,0801
2003 augustus	0,0856	0,0824
2003 september	0,0848	0,0816
2003 oktober	0,0841	0,0810
2003 november	0,0836	0,0806
2003 december	0,0855	0,0823
2004 januari	0,0821	0,0791
2004 februari	0,0826	0,0796
2004 maart	0,0819	0,0790
2004 april	0,0813	0,0784
2004 mei	0,0831	0,0801
2004 juni	0,0821	0,0792
2004 juli	0,0795	0,0767
2004 augustus	0,0835	0,0805
2004 september	0,0807	0,0778
2004 oktober	0,0798	0,0770
2004 november	0,0781	0,0755
2004 december	0,0800	0,0772
2005 januari	0,0818	0,0789
2005 februari	0,0809	0,0780
2005 maart	0,0816	0,0787
2005 april	0,0813	0,0784
2005 mei	0,0826	0,0796
2005 juni	0,0821	0,0791
2005 juli	0,0821	0,0792
2005 augustus	0,0822	0,0792
2005 september	0,0813	0,0784
2005 oktober	0,0805	0,0777
2005 november	0,0807	0,0779
2005 december	0,0792	0,0764
2006 januari	0,0795	0,0768
2006 februari	0,0798	0,0770

2006 maart	0,0810	0,0781
2006 april	0,0812	0,0783
2006 mei	0,0819	0,0790
2006 juni	0,0815	0,0786
2006 juli	0,0806	0,0778
2006 augustus	0,0815	0,0786
2006 september	0,0818	0,0789
2006 oktober	0,0827	0,0797
2006 november	0,0818	0,0788
2006 december	0,0801	0,0773
2007 januari	0,0847	0,0816
2007 februari	0,0840	0,0809
2007 maart	0,0848	0,0817
2007 april	0,0856	0,0824
2007 mei	0,0870	0,0838
2007 juni	0,0865	0,0832
2007 juli	0,0862	0,0830
2007 augustus	0,0869	0,0836
2007 september	0,0878	0,0844
2007 oktober	0,0868	0,0835
2007 november	0,0875	0,0841
2007 december	0,0855	0,0823
2008 januari	0,0903	0,0868
2008 februari	0,0921	0,0885
2008 maart	0,0892	0,0858
2008 april	0,0903	0,0868
2008 mei	0,0898	0,0863
2008 juni	0,0912	0,0876
2008 juli	0,0904	0,0869
2008 augustus	0,0915	0,0879
2008 september	0,0930	0,0892
2008 oktober	0,0900	0,0865
2008 november	0,0927	0,0890
2008 december	0,0926	0,0888
2009 januari	0,0906	0,0871
2009 februari	0,0887	0,0853
2009 maart	0,0896	0,0861
2009 april	0,0885	0,0851
2009 mei	0,0889	0,0855
2009 juni	0,0903	0,0868
2009 juli	0,0839	0,0809
2009 augustus	0,0847	0,0816
2009 september	0,0856	0,0824
2009 oktober	0,0815	0,0786
2009 november	0,0819	0,0790
2009 december	0,0819	0,0790
2010 januari	0,0823	0,0794
2010 februari	0,0806	0,0778
2010 maart	0,0798	0,0770
2010 april	0,0808	0,0780
2010 mei	0,0804	0,0776
2010 juni	0,0811	0,0782
2010 juli	0,0805	0,0777
2010 augustus	0,0798	0,0770
2010 september	0,0802	0,0774
2010 oktober	0,0796	0,0768
2010 november	0,0801	0,0773

2010 december	0,0797	0,0769
2011 januari	0,0782	0,0755
2011 februari	0,0808	0,0780
2011 maart	0,0798	0,0770
2011 april	0,0788	0,0761
2011 mei	0,0783	0,0756
2011 juni	0,0786	0,0759
2011 juli	0,0801	0,0773
2011 augustus	0,0800	0,0772
2011 september	0,0810	0,0781
2011 oktober	0,0801	0,0773
2011 november	0,0805	0,0777
2011 december	0,0801	0,0773
2012 januari	0,0795	0,0767
2012 februari	0,0815	0,0786
2012 maart	0,0807	0,0779
2012 april	0,0805	0,0777
2012 mei	0,0805	0,0777
2012 juni	0,0810	0,0781
2012 juli	0,0804	0,0776
2012 augustus	0,0796	0,0768
2012 september	0,0805	0,0777
2012 oktober	0,0800	0,0772
2012 november	0,0807	0,0779
2012 december	0,0807	0,0779
2013 januari	0,0808	0,0780
2013 februari	0,0807	0,0779
2013 maart	0,0807	0,0779
2013 april	0,0807	0,0779
2013 mei	0,0807	0,0779
2013 juni	0,0807	0,0779
2013 juli	0,0807	0,0779
2013 augustus	0,0807	0,0779
2013 september	0,0797	0,0769
2013 oktober	0,0797	0,0769
2013 november	0,0797	0,0769
2013 december	0,0797	0,0769
2014 januari	0,0797	0,0769
2014 februari	0,0797	0,0769
2014 maart	0,0797	0,0769
2014 april	0,0796	0,0768
2014 mei	0,0796	0,0768
2014 juni	0,0796	0,0768
2014 juli	0,0796	0,0768
2014 augustus	0,0795	0,0767
2014 september	0,0795	0,0767
2014 oktober	0,0795	0,0767
2014 november	0,0795	0,0767
2014 december	0,0789	0,0762
2015 januari	0,0789	0,0762
2015 februari	0,0788	0,0761
2015 maart	0,0787	0,0760
2015 april	0,0787	0,0760
2015 mei	0,0786	0,0759
2015 juni	0,0784	0,0757
2015 juli	0,0784	0,0757
2015 augustus	0,0785	0,0758

2015 september	0,0728	0,0705
2015 oktober	0,0728	0,0705
2015 november	0,0726	0,0703
2015 december	0,0720	0,0697
2016 januari	0,0720	0,0697
2016 februari	0,0719	0,0696
2016 maart	0,0720	0,0697
2016 april	0,0716	0,0694
2016 mei	0,0715	0,0693
2016 juni	0,0726	0,0703
2016 juli	0,0708	0,0686
2016 augustus	0,0700	0,0678
2016 september	0,0700	0,0678
2016 oktober	0,0696	0,0675
2016 november	0,0696	0,0675
2016 december	0,0695	0,0674
2017 januari	0,0694	0,0673
2017 februari	0,0694	0,0673
2017 maart	0,0694	0,0673
2017 april	0,0690	0,0669
2017 mei	0,0684	0,0663
2017 juni	0,0684	0,0663
2017 juli	0,0683	0,0663
2017 augustus	0,0684	0,0663
2017 september	0,0683	0,0663
2017 oktober	0,0683	0,0663
2017 november	0,0679	0,0659
2017 december	0,0679	0,0659
2018 januari	0,0678	0,0658
2018 februari	0,0674	0,0654
2018 maart	0,0676	0,0656
2018 april	0,0676	0,0656
2018 mei	0,0674	0,0654
2018 juni	0,0671	0,0651
2018 juli	0,0665	0,0646
2018 augustus	0,0656	0,0637
2018 september	0,0652	0,0633
2018 oktober	0,0662	0,0643
2018 november	0,0659	0,0640
2018 december	0,0661	0,0642
2019 januari	0,0665	0,0646
2019 februari	0,0660	0,0641
2019 maart	0,0656	0,0637
2019 april	0,0654	0,0635
2019 mei	0,0652	0,0633
2019 juni	0,0648	0,0630
2019 juli	0,0643	0,0625
2019 augustus	0,0643	0,0625
2019 september	0,0641	0,0623
2019 oktober	0,0640	0,0622
2019 november	0,0639	0,0621
2019 december	0,0634	0,0616
2020 januari	0,0636	0,0618
2020 februari	0,0634	0,0616
2020 maart	0,064	0,0622
2020 april	0,0639	0,0621
2020 mei	0,0639	0,0621

2020 juni	0,0642	0,0624
2020 juli	0,064	0,0622
2020 augustus	0,0638	0,0620
2020 september	0,0638	0,0620
2020 oktober	0,0639	0,0621
2020 november	0,0641	0,0623
2020 december	0,0638	0,0620
2021 januari	0,0636	0,0618
2021 februari	0,0638	0,0620
2021 maart	0,0647	0,0629
2021 april	0,0662	0,0643
2021 mei	0,066	0,0641
2021 juni	0,0659	0,0640
2021 juli	0,0665	0,0646
2021 augustus	0,0662	0,0643
2021 september	0,0659	0,0640
2021 oktober	0,0656	0,0637
2021 november	0,0661	0,0642
2021 december	0,0657	0,0638
2022 januari	0,0663	0,0644
2022 februari	0,0676	0,0656
2022 maart	0,0727	0,0704
2022 april	0,0726	0,0703
2022 mei	0,0738	0,0714
2022 juni	0,0756	0,0731
2022 juli	0,0772	0,0746
2022 augustus	0,0792	0,0765
2022 september	0,0805	0,0777
2022 oktober	0,0851	0,0820
2022 november	0,0882	0,0848
2022 december	0,0893	0,0858